

*Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Uradni list RS, št. 19/98, 47/98, 26/00, 67/01, 33/02, 37/03, 117/04, 31/05 in 83/07)

1. točka Pravilnika: Reproductivno zdravstveno varstvo

- pregledi in nasveti za načrtovanje družine, rabo kontracepcije, proti spolno prenosnim okužbam in posledični neplodnosti
- preventivni pregledi v nosečnosti
- pregledi in svetovanja po porodu, spontani in dovoljeni prekinitvi nosečnosti ter zunajmaternični nosečnosti
- preventivne aktivnosti za varovanje reproduktivnega zdravja v patronažni dejavnosti (preventivni obiski pri nosečnicah, otročnici in novorojenčku in ženskah, ki še niso opredelile ginekologa)
- preventivni pregled za preprečevanje raka materničnega vratu
- zgodnje odkrivanje raka dojk
- predpisovanje HNZ v perimenopavzi in pomenopavzi
- programirana zdravstvena vzgoja in promocija zdravja v primarnem varstvu žensk
- smernice za varovanje reproduktivnega zdravja za prebivalstvene skupine s povečanim tveganjem
- smernice zdravstveno vzgojnega dela z ženskami pred in po dovoljenem splavu
- predporodna vzgoja – šola za starše
- izvajalci preventivnega programa VRZ (način izvajanja preventivnih programov VRZ, koordinacija preventivnih programov za varovanje reproduktivnega zdravja, nadzor nad izvajanjem preventivnih programov VRZ)

2. točka Pravilnika: Zdravstveno varstvo novorojenčkov, dojenčkov in predšolskih otrok do 6. leta starosti

- preventivno zdravstveno varstvo novorojenčkov: preventivni sistematični pregled novorojenčka, preventivni zdravstveni ukrepi in cepljenja, aktivno zdravstveno-vzgojno delo
- sistematični preventivni pregledi: otroka do starosti enega meseca, v starosti treh mesecev, v starosti 6 mesecev, v starosti 9 mesecev, v starosti 12 mesecev, v starosti 18 mesecev, v starosti 3 let v starosti 5 let
- namenski pregledi: dojenčkov v starosti dveh mesecev, po sistematičnem pregledu, pred vstopom v vrtec, pred odhodom na organizirano zdravstveno letovanje, pred zdraviliškim zdravljenjem, za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni – zamudniki, ob pojavu epidemij in nalezljivih bolezni
- programirana zdravstvena vzgoja (načrt glede na potrebe določenega zdravstvenega območja)
- dodatna obravnava razvojno in vedenjsko motenih otrok (vključenih v zavod, vrtec, ipd.)

3. točka Pravilnika: Zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine do dopolnjenega 19. leta starosti

- sistematični preventivni pregledi (šolskih novincev pred vstopom v osnovno šolo, učencev v 1. razredu osnovne šole, v 3. razredu osnovne šole, v 6. razredu osnovne šole, v 8. razredu osnovne šole, v 1. in 3. letniku srednje šole, mladine izven rednega šolanja v 18. letu starosti)
- namenski pregledi (mladih po sistematičnem pregledu, pred odhodom na organizirano zdravstveno letovanje)
- izdaja zdravniškega mnenja o sposobnosti otroka pred začetkom šolanja, vezanega na sistematični pregled šolskih novincev pred vstopom v osnovno šolo (medicinsko svetovanje šolskemu novincu in njegovim staršem)
- izdaja zdravniškega mnenja potrebnega za nadaljnje šolanje, vezanega na zadnji sistematični pregled v času šolanja (medicinsko poklicno svetovanje učencu in njegovim staršem)
- cepljenja in druge storitve za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni, ki jih določata zakon o nalezljivih boleznih in republiški program imunoprofilakse in kemorofilakse
- predhodni pregled pri športnikih, ki se ukvarjajo s tekmovalnim športom na republiški ravni, pri športnikih, ki so vključeni v program selektivnega športa, ter vrhunskih in potencialno vrhunskih športnikih (pregled z obveznim programom za športnike in v letih ko ni sistematičnega pregleda se opravijo še predhodni ali obdobjni preventivni pregledi)
- druge zdravstvene storitve in vzgojni ukrepi za preprečevanje epidemij nalezljivih bolezni
- programirana zdravstvena vzgoja
- dodatna obravnava razvojno in vedenjsko motenih otrok in mladine

4. točka Pravilnika: Zdravstveno varstvo študentov

- sistematični pregledi (prvih in zadnjih letnikov višjih in visokih šol)
- namenski pregled študenta po sistematičnem pregledu
- cepljenje in druge storitve za preprečevanje epidemij nalezljivih bolezni, ki jih določa zakon o nalezljivih boleznih
- programirana zdravstvena vzgoja (Preventivne aktivnosti zdravnika na univerzi, Zdravstvena vzgoja)

5. točka Pravilnika: Zobozdravstveno varstvo otrok in mladine

- predšolski otroci (preventivni zobozdravstveni pregled dojenčka v starosti 6-12 mesecev, preventivni zobozdravstveni pregledi otrok v prvem, drugem in tretjem letu starosti, preventivni zobozdravstveni pregled otrok v četrtem, petem in šestem letu starosti)
- mladina do dopolnjenega 19. leta starosti in študenti (preventivni zobozdravstveni pregled učencev v vsakem razredu osnovne šole, preventivni zobozdravstveni pregled učencev v 1. in 3. razredu srednje šole, preventivni zobozdravstveni pregled študentov v 1. in 3. letniku višje in visoke šole)
- programirana zobozdravstvena vzgoja

6. točka Pravilnika: Zdravstveno varstvo odraslih v dejavnosti splošne medicine na področju bolezni srca in ožilja na primarni ravni

- preventivni pregledi (izpolnjevanje vprašalnika, napotitev na pregled, preventivni pregled, poročanje zdravnika o opravljenih pregledih)
- programirano zdravstveno vzgojno delo (spodbuditev posameznikov, da bi začeli aktivno skrbeti za svoje zdravje, vzpostavitev izvajalcev – zdravstveno vzgojnih centrov, zdravstvena vzgoja, poročanje)
- vodenje in koordiniranje (nacionalni in območni koordinatorji preventive bolezni srca in ožilja)

7. točka Pravilnika: Zdravstveno varstvo za varovance obravnavane v patronažnem varstvu

- patronažni obiski pri novorojenčku in dojenčku in pri otroku v 2. in 3. letu starosti
- dva patronažna obiska na leto pri slepih in slabovidnih z dodatnimi motnjami v starosti od 7 do 25 let, ki so v domači oskrbi
- dva obiska patronažne sestre pri otročnici in en obisk pri nosečnici
- dva patronažna obiska na leto za osebe stare 25 let in več z aktivno tuberkulozo, pri bolniku z mišičnimi, živčno-mišičnimi boleznimi, paraplegijo, tetraplegijo, multiplo sklerozo, cerebralno paralizo, osebah z motnjami v razvoju, invalidih in kronično bolnih osebah ter osebah, ki so stare več kot 65 let in so osamele in socialno ogrožene
- obisk patronažne sestre pri kroničnem bolniku dvakrat letno
- obisk patronažne medicinske sestre dvakrat letno pri varovancih, starih nad 65 let, ki so osamele in socialno ogroženi
- programirana zdravstvena vzgoja (v zdravi družini, v potencialno ogroženi družini, v zdravstveno in socialno ogroženi družini)
- zdravstvena vzgoja v lokalni skupnosti
- vzpostavitev preventivne zdravstveno-vzgojne skupine (za samopomoč, predavanja, društva, ipd.)

8. točka Pravilnika: Zdravstveno varstvo športnikov (vrhunski in potencialno vrhunski športniki, športniki panog z večjim rizikom poškodb, športniki, vključeni v programe selektivnega športa (perspektivni), športniki, vključeni v programe kakovostnega športa (republiški), rekreativni športniki, športniki invalidi, trenerji, sodniki na športnih tekmovanjih)

- preventivni zdravstveni pregledi športnikov (predhodni in obdobjni)

9. točka Pravilnika: Preventivno zdravstveno varstvo za zgodnje odkrivanje raka debelega črevesa in danke (program SVIT)